

Nro. 53.

A' FELS. R. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Kedden Decemберnek 31-ik napján,
1799-ik esztendőben.*

Béts.

Ötöd naptól fogva olly keményen viseli magát it nállunk a' tél, mint viselte vólt ennekötte esztendővel, és ha fokáig így fog az idő tartani, méltán tarthatunk a' Duna vizének tavaszi özönéül. — A' belső város és *Leopoldstadt* közt folyó Duna ágában az innepek előtt meg indúlt jegzaj, a' melly fok károkat okozott a' Bétsi halázzoknak, és hajós mestereknek, nem kis félelmet gerjesztett a' *Leopoldstadt* lakosokban.

Herczeg *Suwarow* Orosz Generalissimus, General Stabjával együtt Decemb. 20-ik napján ér
G g g

kezett meg *Prágába*, és a' *B. Wimmer* házába szállott bé kvártélyba. *December 22-ikén* meg jelenvén ő a' nationale teatrumon, nagy örömmel és tapsolással fogadtatott a' Prágai Publicum által, a' melly több ízben illy örvendetes kiáltással töltötte be a' játék színt: *Ellyen! Ellyen herczeg Suwarow!* melly eránta ki nyilatkoztatott tiszteletét a' Publicumnak maga töbfszöri meg hajtásával, és ezen szókkal visszonozta *Suwarow* herczeg *Ellyet Ferencz nagy Császárotok!*

Hadi Történetek,

Egy, Rénusi Cs. K. ármádiánál, a' Frantzia elsőbb háborúnak kezdetétől fogva, szüntelen híven szolgáló, és sok jeles hadi tettekkel ékeskedő kedves tisztt barátunk és levelezőnk, illyetén foglalatú levelet indított hozzánk *Manheim* mellett lévő kvártélyából *December 8-ik* napján, az ezen hólnapnak kezdetében történt tsatákról: Örömmel irhatom, *úgymond*, az Urnak, hogy minnekutánna Gr. *Sztáray F. M.* Lajtnant Ur 10 battallionnal és 1 lovas regementel segítségünkre jött volna, ezen hólnapnak 1, 2. és 3-ik napjain úgy annyira meg vertük az ellenséget, hogy kéntelen volt capitulatio szerént magát a' Rénus vizén által húzni, és Neckeraut 's *Manheimot*, a' mellyeket 7 hetekig tartott azokban való létele alatt újra nagyon meg erőssített, minden puska-szó nélkül által engedni. Az ellenség, ezen a' Rénuson való által jövele által 7 vagy 8 ezer emberét el vesztette. Most már mind a' *Filipsburgi* vár, mind a' Rénus jobb partya meg tisztult az ellenségtől. Annyira el tsüggedt már a' Frantzia nemzet, hogy koránt sinsz olly tüzzel a' szabadság eránt, mint vólt ennekelőtte való esztendőekben, és magok is azt mondják a' Frantzia katonák, hogy ők nem tudják, miért hadakoznak. Az a' 3 battallion conferibalt gyalogság,

a' mellyet December 2-ikán a' Rénuson által hoztak, mihelyt a' városból ki akarták vinni, azonnal le hányták fegyvereiket, 's azt mondták, hogy inkább ott helybe lövöldözzék őket agyon, mint sem a' Császáriakkal rakásra vagdaltassák; és így mind a' 3 batalliont kéntelenek voltak visszafizni a' Rénuson. — A' Fr. 24 ezer főből álló armádia hirtelen nem tudván egy hidon által költözni, tehát velünk együtt szállottak a' falukba kvártélyra. — Illyenképen Szerentséssén el végződött ezen esztendői campania. Adná Isten, hogy e' lenne az utolsó. Negyediktől számolálván, 8 napig fognak a' Francziák *Manheimban* 's *Neckertauban*, míg tudniillik sebeseiket; és magazinumaikat a' Rénuson által szállithattják, maradni.

Olasz Ország.

December 1-ő napjától fogva, a' midőn t. i. a' Conclave *Velence* városában el kezdődött, mind az ott lévő Apostoli követ palotája, mind *Romában* a' Sz. Pápak szokott residentiája; az úgy nevezett Quirinális palota nagyon tsinossítatnak 's ékesítettnek a' választatandó Pápa számára. E' mellett 60 lívrék, az az, inasoknak való köntös készítettik *Velenczében*, a' mellyeknek *December 15-ik* napjáig készzen kellett lenni.

A' 14-ik *Decemberi* Majlandi tudósítások szerint, minden nap áhétatos órák tartattatnak a' *Velencei Conclavénak* Szerentsés végződéséért. Az oda való Érsek egy pázsatori levelet tétetett a' végre közönségessé; mellyben a' következő fontos ki fejezések fordulnak elő: „Melly nagy rémülésbe ejtette volna a' pokolbeli gonofság, a' mi időnkben a' világot, hogyha a' mi Urunk és Mesterünk minékünk meg nem igrte volna azt, hogy a' pokolnak kapui semmiképen el nem tont-

hattyák a' közsiklán épült Anyaszentegyházat. Őszve esküttek a' gonoszok az Isten, és az ő felkenetje ellen, azon vóltak, hogy el törülheffék az Anyaszentegyházat, és annak látható fejét. Eleven emlékezetünkben vagynak azok a' gonoszok, a' mellyek a' hívőknek sziveiket marczongották, és a' jó *Matatájfal* együtt ekként kiáltattak fel bennünket : Minékiünk bóldogtalanoknak tsak azért kell e' világon élnünk, hogy szemmel lató tanubizonyosságai leheffünk a' szent váras el pufztulásának! A' szentségek prédáiva lettek ellenségeinknek, meg fertéztettek a' templomok, minden jó rend lábakkal tapodtatott, a' szabadosak szolgálokká lettek, és az ő szépségek el múltak a' vitézek előtt. A' Kereszténységnek Apostoli fejedelmek vérek által fel szenteltetett fő várasa pogányokat illető gonofzságnak piatzává lön, meg fosztatott a' fejétől, hogy ekképen távol lévén az Anyaszentegyháznak kórmányozója, annál hamarabb hajötörést szenvedjen. De ambar egy ideig hanyattatott légyen is a' Sz. Péter hajótskája a' szélveszes tengeren, mindazáltal el nem sülyedett. Minthogy azért véget vetett a' mindenható a' mi nyomorúságunknak, emeljük fel hozzá kezeinket, 's kérjük, hogy az ő menynei áldásának bövségéből továbbra is óltalmazza meg a' mi Anyaszentegyházunkat, 's adjon annak egy olly fejedelmet, a' ki mindent az ő szent akaratjá szerént miveljen, és azon konkolyt, a' melylyet a' tiszta búza közzé hintettek a' hitetlenek, tövöftől tépje ki, hogy ekképen a' pártosak az Anyaszentegyházhoz és a' velláshoz ismét vízfza térjenek, az erőtlének és tántorgok meg erősítettellének, és azok a' sebek, a' mellyeket az ifientelenek a' Krisztus mátkáján ejtettek, meg gyógyittattaffanak.“

A' mint *Pavidból* iratik, a' Liguriai haldokló Respublika is nagy változáft szenvedett mosta-

nában, és á' *Párisi* Consuloknak parantsolatjára, egy 9 tagból álló Commissió állítatódott fel azon Köztársaság kormányozására; ellenben valamint a' Directorium, úgy a' két törvényhozó Tanács is el töröltetett..

Frantzia Ország.

Mint minden kétségen kívül lévő dolgot úgy írják Párisból, hogy ottan, ezen el enyésző hólnapnak 15-ikén ki hirdettetett az új Constitutió, a' melly 95 tikkelyből áll, és a' mellyeket mi, a' lég hitelesebb közönséges levelek után darabonként Erd. Olvasóinkal közleni el nem múlajuk. Most csak azt jegyezzük meg, hogy *Bonaparte, Cambaceres, és Lebrun* tétetődtek Consulokká 10 ezrtendőre, de úgy, hogy azután is lehet őket azon méltóságos hivatal viselésére választani. — *Sieyes* és *Roger-Ducos* polgárok a' *Conservatorok* közzé léptek bé (Minemü jussai és kötelellegei legyenek ezeknek, a' közelebb költ M. Kurir 52 ik darabjából láthatni). *Sieyes* egyedül *Bonaparte* Consul sok és sürgető kerései után vállalta azon hivatalt magára, ő tellyességgel semmi tífztséget nem akart viselni, hanem életének még hátra lévő részét Filosofusi tsendefféggben el tölteni. — A' Constitutio ki hirdettetésének alkalmazosságával, a' Párisban lévő nationalis garda és katonaság mind fegyverben állott, ne hogy a' mostani kormányfűknek meg eskütt ellenségi a' Jakobinusok, valamelly előre nem képzelt zenebona által a' közönséges tsendefféget meg háborítván, meg buktaflák a' Consulokat:

Ama híres és vérengező *Jacobinus Barrere*, a' ki a' *Roberspierre* kegyetlen uralkodása alatt, az úgy nevezett köz boldogságra ügyelő Commissiónak tagja vólt, és a' guillotine legitsége által, mellyet a' Fr. Respublika pénz verő mühe-

lyének nevezett, sok ártatlan embert küldetett a' más világra, egy igen hizelkedő levelet küldött Consul *Bonapartéhoz*, mellyben felettébb magasztalja a' 10-ik Novemberi revolutiót, és a' Consulatus kegyelmébe ajánlja önnön magát. — De nemcsak ő, hanem mások is nagy számmal keresik a' Consulok kedvét, és nagyon lótnak futnak, hogy valamellyik tisztségre kaphassanak azok közzül, a' mellyeket az új Constitutio teremteni fog. — Ezen új alkotmánnyal háromféle emberek nem fognak meg elegendni, ugymint; 1) Az Ex-Directoriumnak meg buktatott barátjai a' prókátorok; 2) A' Jakobinusok; 3) A' Rojalisták. — Ezek mindnyájan kivánták volna a' háborúnak folytatását, de különböző okokra nézve. Az elsőbbség azért, hogy Consul *Bonapartét* meg buktathassák; a' másod rendbeliek azért, mivel nékiek háború nélkül fenn állani lehetetlenség; a' harmad rendbeliek pedig azért, mivel ők még most is azt ohajtyák, hogy a' Királyi thronus, és az előbbi igazgatásnak formája ujobban felállítsék Franciaországban.

A' közönséges tisztviseleknek még ekkorig sem fizetődött ki a' zsoldjuk, a' melly miatt igen nagy nyomorúságban kell nékiek élni. Nem régiben egy hivatalban lévő személytől alamisnát kérvén a' köldús, így felelt neki: *Barátom, én, közönséges hivatalt viselő személy vagyok! Engedelmet kérek, felele a' köldús, 's tölle el távozott.*

Az új Constitutionak ki hirdettetése, és az azt követő dolgok felől ekként ír egy Párisi közönséges levél, Déc. 13-ik napján: „Ezen folyó hólnapnak 15-ikén ki fog az új Constitutio a' nép előtt hirdettetni; 16-ikán 25000 ember fog ide, a' közönséges tsendeslegnek és új rendtartásoknak minden ellenkezőik ellen leendő fenn tartá-

sa végett bé marfirozni; 17-ikén az új tisztvise-
 lők fognak hivatalyaikba bé iktattatni; 18-ikán
 fog a' Consuloknak első rendelések ki adatódn; és
 olly hirdetmény fog közönségesfé tétetödni, melly-
 ben a' békességnek lehetősége a' nép szemei eleibe
 fog terjesztetödni; 19-ikén atyai tanátsok fognak a'
 Tanátshoz küldetödui azon valóságos eszközökre
 nézve, a' mellyek által mindennek tsendesség sze-
 reztetödhetik, és a' közönséges remenység istiel el-
 esztethetik; 20-kán ismét egy hirdetmény fog a' nép
 közt közönségesfé tétetödni, mellyben az eránt
 adatódik igirét, hogy az ellenség meg fog a' kö-
 zönséges fegyverszünéssel kínáltatni, ezt egy bé-
 kességet eszközölö Congressus fogja követni, 's erre
 egy olly személy küldettetni, a' hihez az egész
 nemzetnek köz bizodalma vagyon, és a' ki valo-
 sággal kívánnya a' békességet, és a' Francia
 nemzet hasznát eszközölni; 21-ikén közönséges
 innep fog tartatödni, a' mellyen senki sem lát
 fegyvert, mellynek innepeltetése senkinek semmi
 sem fog parantsoltatödni, és a' melly a' *Roberespier-
 re* Kalendáriumában lévö innepeknek egyikéhez
 sem leszen hasonlatos.,,

Azon fegyver szünés ideje alatt, mellyet Fr.
 Generál *Hedouville* a' Chouánsokkal kötött, na-
 gyon meg erőllítették az utólsóbbak magokat, és
 mind fegyvert, mind eleséget és pénzt elegendöt
 vittének nékiek az Anglusok, mellyre nézve a'
 nevezett Generális is kéntelen völt a' fegyverszün-
 néft meg törni, 's ujobban el kezdeni velek az el-
 lenségeskédeft.

Az Anglusoknak Kis Britanniába lett ki szál-
 lásokról illyetén officialis tudositáft olvasunk egy
 Párisi közönséges Zsurnálban: „November 28-ikán
 12 Chouans vezérek 10000 fegyveres emberrel
 márfiroztak *Murillacba*, utánnok 60—80 üres sze-
 kerek mentek, 's egyenesen a' tenger pártjai felé

tartottak Ejjél után 1 órakor egy ágyú szóllással adato,tt a' ki szállásra jel; már 8 órakor meg terh eltetve mentek azon szekerek vissza, töbnire mindenik fegyverrel és munitióval vólt meg rakkattatva; az egyiken 6 hordó vólt, a' mellyek, a' mint az örizetnek sokságából gyanítani lehetett, pénzelt vóltak meg töltve; 4 ágyút és 2 haubiczát is vittek magokkal. — Azoknak az embereknek, a' kiknek oda mentekben semmi fegyverek nem vólt, már ekkor szép Anglus flinták függöttek a' vállaikon, ennekfelette még a' hajokon is sok maradt. Két fregat által fedeztetett ezen ki szállás s. a. t. Mihelyt értésekre esett ezendolog a' Republikánusi vezéreknek, leg ottan 2000 hajósergebeli katonát és 2 tábori ágyút vittek a' rebelisek ellen, 's egész dél utánni 4 óráig verekedtek velek. — A' Chouánsoknak 4000 főre ment a' számok, és fejer zászlókat vittek magok előtt, hanem 200 embernél több vefzett el közzülök, A' bé következett éjel szakasztotta a' tsatát félbe; a' republicanusok *Vannesbe*, a' *Chouansok* pedig *Elvenbe* mentének vissza. Ezeknek már is 25000-re szaporodott a' számok, még a' republicanusi katonaság és conscriptusok közzül is sokan szöknek hozzájok által.

Barthelémy Fr. Ex Directornak, a' ki Cayennei számkivetéséből lett ki szabadulásától fogva Hamburgban tartózkodott, engedelmet adtak a' Fr. Consulok a' hazájába való vissza mehetés-re. Kétség kívül, *Pichegrü* Ex-Generalissal is fogja Consul *Bonaparte* azon jótéteményt közleni, a' ki ötet ifjuságában az inzsínör mesterségre és taktikára tanította. — — Sok Francia emigransoknak reménységek vagyon az eránt, hogy ök is vissza mehettnek régen el hagyott honnyaikba. —

(A' Frantzia dolgokról a' jövő posta napon többet.)

Batava Respublika.

Brune Fr. Generalis azt írta néhány Hágai barátjainak, hogy *Bonaparte* Consul igen nagy izivelléggel fogadta légyen ötét, hanem hogy maga sem tudja ő azt, hogy vissza fog e' Hágába menni avagy nem? A' Hágai Directorium javaslasára egy arany markolatú kard fog nékie ajándékozatni.

A' Hollandiai tartománybell fábrrikáknak virágoztatások végett, minden Anglus portékák, mint p. o. mantsefzter, posztó, matéria, kattun, gombok, órák, és aczélból való készülmények, erősen meg vagynak ezen Respublikában tilalmaztatva. — *Enkhuisenben* sok olly barátjai és Agensei meg fogattattak az Orániai Herczegi Háznak, a' kik ottan ujjabb zenebonát indítani igyekeztek. — Az úgy nevezett *Dünenben*, az az, északi Hollandiának homokos partyai közt egy Orosz katonarejtezett el, a' ki kérdőre vonattatván, azt vallotta a' vele beszüllett talmátsnak, hogy ő, az egyesült Anglo-Rulzus seregeknek hajókra lett szállittatások előtt a' maga regimentjétől el szökött, 's azólta rész szerént gyökérrel, rész szerént a' parasztoktól kért alamisnával táplálta az életét.

December 6-ik napján azt írják Hollandiai Brabantziának *Bergen Op-Zoom* nevü várossából, hogy az 1795-ik éisztendőben kezdődött revolutió alatt annyi hadi nép nem marfirozott ottan keresztül, mint az olött 8. napok alatt, és hogy 30000 főből álló Fr. sereg ment ott által Brabantziába és a' Rénus mellé.

A' Hágai Kormányozó szék egy olly decretumot adott ki a' Batava ármadiának organizatiójára nézve, melly szérent 32 ezer főre fog az

szaporíttatni, és rész szerént lovas és gyalogos katonaságból, rész szerént ártilleristákból fog állni. Ezen armádiának esztendei zsóldja 5 millió 65000 készületje pedig 1 millió, 557609 forintta fog kerülni. A' Batava Respublika hadi szolgálataiban levő Fr. katonaság 9 millióba kerül esztendőnként. Azoknak a' nationalis gardistáknak, a' kik az Anglo-Russzus seregeknek északi Hollandiába lett ki szállásoktól fogva hadi lábbon állottak, szabadságot adott a' Kormányfűék a' honnyaikba való visszamenetelre,

A' Hollandiai utólsó revolutió előtt *Amsterdam* várasa vólt az a' közép pont, a' hová minden arany és ezűst pénz gyűllött Európából, hanem azóltá valamint minden mágános kereskedő, úgy az egész nemzet keservessen érzi a' revolutió gyűmöltsének keserűségét. Ahozképest illeten decretumot hozot a' Directorium az Amsterdami Bankó bátorságára nézve. *Az egész Batava Nemzet garantirozza ezen Bankóba le tétetett belső és külföldi kintsot*, és tellyes hatalom adatott arra a' Directoriumnak, hogy azon 7 millió és 650000 forintból álló summa, a' mellyel a' Hollandiai Statusok az Amsterdami Bankónak adósak, meg fizetteffen, és az azokért adott kötelező levelek kiváltattassanak.

Német Orszádg.

Thuringiának *Erfurt* nevű fő várasában egy olly hafznos rendelést tettek az Előjárok, melly szerént minden gazda, akár egyházi, akár világi rangból való legyen ő, a' szűkség el távoztatása végett, minden buza termő földjeből 2. mérő gabonát meg tartani, és a' jövő aratás végéig arra olly gondot viselni tartozik hogy akármikor szűksége leszen a' Statusnak, vagy által adhas-

sa, vagy a' várási piatzokon, szabott árron máfoknak is el adhasfa.

Azt irják a' Brandenburgiai Val. Fejedelemség-ből, hogy minden órára váratik az a' Királyi parantfolat, melly szerént 150 ezer ember fog el marfirozni, de hová, hová nem, senki sem tudja bizonyosan. Alfo Sziléfiából is hasonló módon irnak, 's azt befzellik, hogy a' *Saganban* fekvő dragonyos-regement több regementekkel egyetemben parantfolatot vettek vólna már arra, hogy minden órában készen legyenek a' marfirozásra.

Nagy Britannia.

Londonból: — „Mint hogy a' *Bresti* ellenséges hajós sereg Dec. 9-dikétől fogva 11-dikéig olyan formájú mozgásokat tettek a' kikötőhelynek belső részében, mintha valamely tzelözás-fok volna: erre nézve Admirál *Bridport* 13-dikban már meg-jelent volt, egy Anglus hajós sereggel *Brest* előtt. — „Az Anglus fogságban lévő Frantziáknak élelmekre, eddig a' Directorium küldöz-te által Angliába a' szükséges summát: most már olyan ki-nyilatkoztatást tett a' Frantzia Ország-ló-szék, hogy maga nem folytatja ezt a' dolgot többé, hanem az Anglus Ország-ló-székre bizza az ott lévő Frantzia fogjok' élelmire való gondviseltetést. — „

„*Bonaporténak* Egyiptomból lett vízfza-jöve-tele, rendkívül kedvetlen érzékenységet gerjesztett Angliában; egy képet is készítettek Londonban, a' mely ilyen formán ábrázolja le e' történetet. Az egész Egyiptomi fegyveres sereg Bonaportéhoz vagyon kötelek által kaptóltatva, a' mely köteleket ő a' kardjával ketté vágván, egy nagy *Delphinenn* (Disznó-halann) lovagolva ufztat-el alattomban Egyiptomból *Sicilia* me llett,

vz alatt, hogy annak partján Admirál *Nelson* al él, és a' kinek fejére, hogy ne láthasson, egy jóhal (*Shawl*. Uri-allzonyi-nyakkendő) vagyon, Scettetve. A' *Dolphinenn* a' fél *Hóld* szemléltetik mint vezető-tsillag.

„Sz. *Helena* szigeténn, a' mely az *Atlantikum* tengerenn *Áfrikától* 400, *Amérikától* pedig 600 mértföldnre vagyon, és az 1763-dik béli *Párisi* békellég ólta az *Anglusoké*, egy még eddig telyelléggel le nem irattatott fa nevededik, t. i: *Kápolzta* termó-fa. A' magoffága 15 — 20 lábni, egyenesen fel nő, ágai nintsenek, a' tör-sök' (*truncus*) tetejénn vagyon a' termése, a' mely egy veres *kápolzta* fohöz hasonló, és a' lakosok elzik. Leg nevezetesebb ez a' fa azért, hogy télben-nyárban örökké zöld.

Elegyes Dolgok.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A' *Marsiliai Jacobinusok* ismét ki nyitották a' magok klubjokat. — A' *Párisi* gyönyörüség eányai mind el fogattattak a' *Policia* minifter parantsolatjából. — A' *Wendei Chouanok* kötétt fe yver ízúnésnek kevés hitelt adnak a' *republikánusi* katonak, tulajdon károkön tapafztalván, hogy ok, a' hol módját ejthetik, most is folytatnak az ellenségeskedést, és sok embernek vérit véfzik. — *Felső Pictaviumnak Niort* nevű várasara nem régiben is 30000 liverből álló hadi contributiót vetettek és vontak. — Az *Egyiptomi Francia* armádia szamára 15 millió livert, az ott lévő katonák feleségeiknek 's gyermekeiknek, és az ott meg hóltak özvegyeiknek fel segéllésekre 1 millió livert rendelt az 500-aknak *Commissiója*. — *Lafayette* Fr. Ex-Generális tsak egy napot múlathatott *Párisban*, 's többet nem,

maga *Bonaparte* Consul is, kinek látogatására ment, azt javasolván néki, hogy menne maga falusi jószágába, — Az *Assignata* nevű papiros pénz újjobban fel támadt és szeltiben foly Fr. Országban, mellynek okát senki adni nem tudja. — A' Párisi Theophilantropisták *December 7 ik* napján, nagy innepet tartottak a' *St. Germain* nevű templomban a' felebaráti türedelem tiszteletére.

A' *Giglio* nevű, Toskánai N. Herczéghez tartozó szigetbe ki szállott, és ott sok embert rablásra fűzött Algíriai tengeri haramjákat nagyon meg verte a' reájok ütött katonaság, és fegyveres parasztság, sokakat meg ölvén és sebbe ejtven közzülök. — *Rohán* Kárdinális halálos nyavalyában fekszik *Regenspurgban*. Az Orosz Császári szolgálatba lépett *Conde* herczeg corpussa Német Országban fog maradni.

Azok a' Fr. truppok, a' mellyek *Hollandiá*-ból a' Rénus felső környékére marsirozni parantsoltattak, útjokban ellenkező parantsolatot vettek. — *Lecourbe* Generálnak azon proclamatiójára, mellyet az *Odenwaldi* lakosokhoz mérséklett hangon irt vala, ezek ékként válaszoltak: A' midön, *ugymond*, Generális Uram, a' maga proclamatióját, szarvas szarvon által közöttünk ki hirdetteti, akkor az alatta valók nagy hadi fátzolásokat visznek közöttünk végbe. — *Benaparte* Consulnak *Berlinbe* küldetett Adjutansát *Duros* Brigada Generálit, minden ott lakó urak nagy szívesléggel látták magoknál, kiváltképen azon újságokért, a' mellyeket Egyiptomról velek közölt. — A' *Péttersburgi* Császári és *Stockholmi* Kir. udvarok közt igen sürű a' correspondentia. — *Altonából* azt írják, hogy annyi heringet fogták 14 napok alatt az *Albis* folyó vizében, hogy 20-at

is lehetett 2 sillingen venni (Altonában 1 silling 1 krajtzárt tetzen.) Ennekelőtte tsak a' Német tengerben, és az Angliai, 's Norvégiai tengeri partok mellett lehetett heringet fogni. Odajártak a' Belgák is hering fogásra; most pedig az Albis folyó vizében is bövséggel találattik. Azt mondják, hogy a' 17-ik század végén is sok hering taláztatott ezen folyó viznek tengerbe való bé omlása mellett, melly há úgy vagyson, meg érdemli a' természet vizsgáló böltseknek vizsgálódását.

Magyar Ország.

Szatthmár Vármegyében Dec. 1-ső napján 1799 ben. A' mi Megyénkben egy asszony ember 9 hólnapok alatt 3 gyermeket szült e' világra. En ezt találgatós mesének hagynám meg; de hogy senki a' fejét rajta ne törje, 's azonban a' dolognak igallágában is kétséget ne formállyon, meg mondom, hogy azon asszony embernek elébb két gyermeke született, azután pedig 9 hólnapra tsak ugyan egyet szült, és így igaz az, hogy 9 hólnapok alatt 3 gyermeke született néki.

Egy bizonyos helységben meg hal egy ügye fogyott szegény árva a' más fáiai közt, de anynyi irgalmasság nem taláztatott az Elojárókban, hogy ezen szegény Kríttus képét viselő ügye fogyottnak koporsót tsináltattak volna, hanem mint valamelly gonosztévő a' föld alá vettetett. Dicsértetik ellenben a' N. Károly Ekklesia, a' melly már két halálra szententziáztatott rabnak tsináltattott koporsót egymás után. Mitsoda környülálás? Mitsoda külömbség? Ellyenek az illy Elo-

járók szerentséssen, számos esztendőig az ügye fogyotaknak szerentséjekre.

Az idő is olyan irgalmatlan mi körülöttünk, mint az emberek, mert még aratafői ólta szüntelentart az effő, úgy hogy, a' miatt, hogy nyomtatni nem lehet, még a' házban is nyomítottak már mi nállunk, és vetetlen igen sok gazda földje maradt el.

Nem régiben körülöttünk egy házasulandó legény, borital közben maga mátkáját egy pint boron másnak el adta; melly tselekedetiért törvénybe idéztetvén 12 forintra büntettetett meg, 's azonban még eddig sem házasodhatott meg. Talán azt gondolta, hogy akkor is a' Szöllös-Vég Arda malatz vásárosokkal van ügye.

Hogy a' fejlze, a' sz írás szerént, a' viz tetején úzott, nagy tsudának tartatott; de annál sokkal nagyobb tsuda történt egy bizonyos városbeli malomban, holott a' malom ház oldalát ki ütven egy malomkö onnan ki repült, 's a' Szamos fenékére le szállott, és most is ott van. Ézentörténetnek az okát ottan találták, hogy egy régi Mólnárt azon malomból ki küzöböltek, és e' tsinálta volna meg bizonyos mestersége által ezen malom könek illy rendkívül való ki ugrását, vagy ki repülését.

* * *

A' Magy, Kurir Erd. Olvasói közül néhányán azt tudakozták töllem leveleikben: Mi az oka,

hogyan ezen esztendőben el nem végzettem az Egyiptom történetét, és fogom e' azt ennekutánna folytatni? Az első kérdésre azt felelem, hogy lehetetlen volt azt nékem folytatni Iró társomnak *Aprilis, Majus és Junius* hónapjaiban való itthon nem léte miatt, a' midőn az egész tereh magamon fekütt. Haza jövele után az előre való fizetés ideje következett bé, a' midőn ha hat kezem lett volna is, még is elég dolgot tudtam volna azoknak adni. *Augustusban* és *Septemberben* ferijája lévén a' Császári könyvtárnak a' bé vett szokás szerént, oda bé nem mehettem, 's nem dolgozhattam; *Octoberben* Magy. Országban töltöttem az időmet; *Novemberben* beteg volt az Iró társom; következésképen egész esztendőn által nem lehetett azon munkának folytatásában foglalatoskodnom.

A' mi a' 2-dik Kérdést illeti, hogy tudnillik fogom e' én azt folytatni? azt felelem igen is, és azon leszek, hogy *Juliusig* egészen el végezhessem. A' mit én meg ígerek, ha akadályom nincs, bé is kívánom tellyesíteni, és a' mihez kezdek, de azt félbe szakasztok, annak bizonyosan nem én vagyok az oka.

Végre boldog és szerentlés új eszteudöt, és hasznos 's dítősféges békességet kívánok a' két Magyar Hazának.

Vége az 1799-ik Esztendőnek.

D D. S,